

National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Dışkınızda kan bulunduysa

Dışkıınızda kan bulduysa

Barsak kanseri halk taramasına katıldınız. Test sonucunda dışkıınızda (büyük abdest) kan bulundu. Dışkıınızda kan bulunması sizde barsak kanseri var demek değildir. Barsak kanseri ya da polipler nedeniyle olabilir ama başka nedenlerden dolayı da olabilir. Kesin neden henüz belli değildir.

Dışkıdaki kanın barsak kanseri ya da poliplerden kaynakladığını tespit edebilmek için ileri tetkik gereklidir. Bu broşürde ileri tetkik hakkında geniş bilgileri okuyabilirsiniz. İleri tetkike katılıp katılmayacağınıza kendiniz karar verirsiniz.

Dışkıınızda kanın olması pek çok insanda barsak kanseri nedeniyle değildir. Bunun nedenini tespit edebilmek için ileri tetkik gereklidir.

İleri tetkik

İleri tetkik iki (2) kısımdan oluşmaktadır: ön görüşme ve kalın barsakta yapılan dahili anahtar deliği muayenesi. Bu demektir ki, iki kere hastaneye gitmeniz gerekir. Birincisinde ön görüşme için, ikincisinde ise anahtar deliği muayenesi için. Bu muayeneye koloskopi ya da kolonoskopi de denir. Bu broşürde kolonoskopiden bahsedeceğiz.

Bu broşür ile birlikte aldığınız yazıda ön görüşmenin ne zaman yapılacağı yazılıdır. Yazıda ayrıca bu randevu tarihini nasıl değiştirebileceğini de yazılıdır.

Kolonoskopi (anahtar deliği muayenesi) nedir?

Kolonoskopi, doktorun barsaklarınızın iç kısımlarını iyi şekilde inceleyebileceği bir muayenedir. Muayene bir görüntü aleti olan endoskopi ile yapılır. Endoskopi yaklaşık olarak parmak kalınlığında kıvrılabilen bir hortumdur. Doktor, endoskopiye makattan barsaklarınıza iter. Hortumun uçunda ufak bir lamba ve kamera vardır. Küçük lamba doktorunun barsaklarınızın iç kısımlarını iyi görmesini sağlar. Kameranın çektiği görüntüler monitörde görünür.

Neden bir kolonoskopi?

Doktor, kolonoskopi ile hemen hemen tüm barsak anormalliklerini arayıp bulabilir. Polipler, iltihaplar, ülserler ve tümörler anormallik örnekleridir. Kolonoskopi, halk taramasında dışkıınızda bulanana kanın nedeni hakkında bilgi verebilir.

Barsak kanseri olasılığı ne kadardır?

Dışkıınızda kan bulunmuşsa, ileri tetkik (kolonoskopi) yapılır. Şayet halk taramasına 1000 kişi katılırsa, bunlardan 50 kişiye kolonoskopi yapılır.

- Bunların 4'ünde barsak kanseri tespit edilir.
- Bunların 21'inde ileri aşamada polipler söz konusudur.
- Bunların 12'sinde başlangıç aşamada polipler bulunur.
- Geriye kalan 13 kişide ise barsak kanseri ya da polipler bulunmaz.

Ön görüşme

Kolonoskopi yapılmadan önce hastanede ya da bir kolonoskopi merkezinde bir doktorla ya da bakım görevlisiyle bir ön görüşme yaparsınız. Ailenizde barsak kanserinin ortaya çıkıp çıkmadığını bilmek önemlidir. Ayrıca ilgili tıbbi verilerinizin hastanede bulunması önemlidir. Her halükarda kullandığınız ilaçlar ve tıbbi özgeçmişinize ilişkin bilgiler. Bunun için aile doktorunuzla irtibat kurabilirsiniz.

Ön görüşme esnasında doktor ya da bakım görevlisi bu ve benzeri diğer tıbbi verileri sizinle konuşur ve kolonoskopinin anlamlı ve/veya mümkün olup olmadığını değerlendirir. Bu husus sağlık durumunuza bağlıdır. Şayet sizin için kolonoskopi yapılmasına karar verilirse, kolonoskopi hakkında daha geniş bilgi alırsınız. Ön görüşme esnasında ameliyat için size sakinleştirici ilaç verilmesini isteyip istemediğinizi bildirebilirsiniz. Görüşme esnasında kolonoskopi için bir randevu yaparsınız.

Hastaneye giderken beraberinizde götürmeniz gerekenler:

Hastaneye bir ön görüşme ya da kolonoskopi için mi gidiyorsunuz?
Aşağıdakileri beraberinizde götürmeyi unutmayınız:

- Davet mektubu
- Geçerli bir kimlik belgesi (pasaport, sürücü belgesi ya da kimlik kartı)
- Sağlık sigortası verileriniz
- Şayet bu hastaneye daha önce gitmişseniz: hastane ya da hasta kartı.
- Kullandığınız ilaçlar ya da ilaçlarınızın bir listesi (reçetesiz kullandığınız ilaçları da unutmayın)

Kolonoskopiye hazırlanmak

Kolonoskopi için iyi hazırlanmak önemlidir. Barsaklarınızın temiz ve boş olması önemlidir. Doktor o zaman muayeneyi sorunsuz şekilde yapabilir ve barsaklarınızın iç kısmını iyi tetkik edebilir. Ön görüşme esnasında ishal solüsyonuyla (sıvı madde) evde barsaklarınızı nasıl temizleyeceğinizi ve boşaltacağınızı size anlatılır. İshal solüsyonunu eczaneden alabilmeniz için size bir reçete verilir.

İshal solüsyonunun içilmesi

Muayeneye hazırlık olarak evde kuvvetli ishal solüsyonu içersiniz. Bunun sonucunda dışkıınız çok ince olur ve sık sık tuvalete gitmeniz gerekecektir. Muayeneden bir gün önce bir şey yememeniz de gerekir. İshal solüsyonu yanı sıra çok içmeniz önemlidir. Su, çay, çorba ve meşrubat (gazsız) gibi sulu şeyleri içebilirsiniz. Nihayetinde amaç dışkıınızın su gibi ince ve nerdeyse açık olmasıdır. Yani barsaklarınızın temiz ve boş olması gerekir.

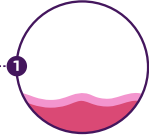

Polip nedir?

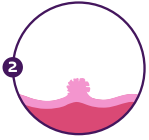
Barsak kanseri genelde bir polip olarak başlar. Polip, kalın barsakta gelişen saplı bir yumrudur. Başlangıç aşmada ve ileri aşamada olanlar polipler vardır. Polipler çok sık olarak barsaklarda gelişirler. Bazı insanların barsaklarında pek çok polipler olabilir. Rahatsızlık vermediklerinden pek çok insan barsaklarında poliplerin olduğunu bilmez.

Poliplerin çoğunluğu iyi huyludurlar ve her zaman iyi huylu olarak kalırlar. Ama bazı polipler zamanla kötü huylu tümöre dönüşebilirler: yani barsak kanseri. Şayet kolonoskopide polipler bulunursa, bu polipler çoğu zaman alınıp çıkartılırlar.

Polipin muhtemel gelişimi:

1. Kalın barsak duvarı görüntüsü.

2. Yumru biçiminde polipli bir kalın barsak duvarı görüntüsü.

3. İleri aşamada polipli bir kalın barsak duvarı görüntüsü.

4. İleri aşamada polip ve aktif hücrelerin olduğu bir kalın barsak duvarı görüntüsü.

5. Kanserli bir kalın barsak duvarı görüntüsü.

Kolonoskopi ağrı verir mi?

Herkesin ağrıya dayanıklılığı farklıdır. Pek çok insan özellikle endoskopun yerleştirilmesinden rahatsız olur. Şayet hemoroit ya da makatın çevresindeki küçük yarıklardan rahatsızlığınız varsa, endoskopun yerleştirilmesi ekstra ağrılı olabilir. Endoskopun kalın barsakta ilerletilmesi esnasında, özellikle kıvrımlı yerlerde, ağrılı olabilir. Muayeneden dolayı karın krampları da ortaya çıkabilir.

Ön görüşme esnasında ağrı dayanıklılığı hakkında konuşulur. Görüşmede sakinleştirici ilaç isteyip istemediğinizi belirtebilirsiniz. Sakinleştirici ilaç neticesinde yapılan tıbbi müdahaleyi daha az bilinçli hissedersiniz.

Kolonoskopi esnasında olası müdahaleler

Şayet kolonoskopi esnasında anormallikler görülürse, doktor direkt küçük müdahaleler yapabilir.

En fazla rastlanan müdahaleler şunlardır:

- Bir polipin kesilip çıkartılması. Buna polipektomi denir. Doktor, kement şeklindeki metal bir teli polipin etrafına geçirir. Küçük poliplerin sapı bu şekilde kesilebilir. Doktor gerekli görürse metal telle hafif elektrik akımı da verebilir ve bu şekilde polip sapı yakılabilir.
- Barsak duvarından küçük bir doku parçası çıkartılır, buna biyopsi denir. Doktor ileri tetkik amacıyla küçük bir doku parçası çıkartabilir.

Laboratuvarda doku ya da polipin türü araştırılır. Aktif hücreler ya da barsak kanserinin olup olmadığı incelenir. Ayrıca Crohn hastalığı, kalın barsak ülseri ve diğer barsak iltihapları tespit edilebilir.

Müdahaleler hemen hemen ağrısızdırlar, ama küçük bir olasılıkla komplikasyonlar olabilir.

Komplikasyonlar

Her tıbbi müdahalede olduğu gibi kolonoskopide de komplikasyon olasılığı vardır. Şayet doktor muayene esnasında bir polip ya da doku parçası çıkartırsa, komplikasyon olasılığı artar. Her 1.000 kolonoskopiden yaklaşık 2'nde komplikasyonlar çıkıyor. En çok ortaya çıkan komplikasyon kanamadır. Kanama direkt muayeneden sonra ya da muayeneden sonraki ilk hafta içerisinde çıkabilir. Doktor hemen hemen her zaman ya aynı ya da yeni bir kolonoskopi esnasında kanamayı durdurabilir.

Barsak delinmesi çok ender rastlanan ama çok ciddi olan bir komplikasyondur. Barsak duvarında bir delik ya da yırtığın meydana gelmesidir. Böyle bir anda dışkı karın boşluğuna gelebilir. Bunun sonucunda karın zarı iltihabı meydana gelebilir. Bu tehlikeli bir durumdur ve bunun için çoğunlukla acil ameliyat gereklidir. Kolonoskopi sonucunda ölüm olasılığı çok küçüktür. Bu olasılık muhtemelen 400.000'de 1 ile 10.000'de 1 arasındadır. Bu olasılığın büyüklüğü, halk taraması sonucunda yapılan kolonoskopiler için henüz belli değildir.

Kolonoskopi sonucu

Kolonoskopi yapıldıktan hemen sonra ileri tetkikin sonucunu doktordan öğrenirsiniz. Şayet polipler bulunmuşsa bunlar çoğu zaman çıkartılmıştır. Doktor doku parçacıkları da almış olabilir. Çıkartılan polipler ve doku parçacıkları laboratuvarında incelenir. Bu incelemenin sonucunu yaklaşık bir hafta sonra alırsınız.

Takip

Şayet ileri aşamada polipler bulunmuşsa, ekstra kontroller yapılır. Barsak kanseri bulunmuşsa, hastanede tedavi yapılır. Tedavi kanserin evresine bağlıdır. Hastanın sağlık durumu da burada bir rol oynar. İlk tedavi çoğu zaman karın barsağın bir kısmının çıkartıldığı bir ameliyattır. Gerekliyse ek kemoterapi yapılır. Başka önemli anormallikler bulunmamışsa, 10 yıl sonra barsak kanseri halk taraması için bir davetiye alırsınız. Tabii ki o tarihte 75 yaş ve üzerinde değilseniz.

Muayeneden sonraki şikayetler

Kolonoskopiden sonra çok insanın bir süre karın ağrısı, barsak krampları, şişkinlik ve yellenme şikayetleri olur. Ayrıca makatınızdan sümüksü salgı ve sıvı da çıkabilir. Şayet doktorunuz bir polip ya da küçük bir doku parçası çıkartmışsa, o zaman makatınızdan biraz kan da çıkabilir. Bu normaldir ve birkaç gün sonra kaybolur.

Şayet kan kaybı daha uzun sürerse ya da kanamalar artarsa, kolonoskopinin yapıldığı kolonoskopi merkeziyle irtibat kurmanız önemlidir. Şayet şikayetler kötüleşirse, ya da hararetiniz çıkarsa, hastanenin İlk Yardım bölümü aracılığıyla nöbetçi mide-barsak-karaciğer hastalıkları hekimi (MDL-doktoru) ile irtibat kurunuz.

Sonuç kesin değildir

Kolonoskopi sonucu tam kesin değildir. Barsak kanseri ya da poliplerin bulunmama olasılığı her zaman vardır.

Masraflar

İleri tetkik (ön görüşme ve kolonoskopi) halk taramasına dahil değildir. İleri tetkikin masrafları sağlık sigortanız kapsamındadır. Bu masrafların tamamını ya da bir kısmını kendiniz ödemeniz gerekebilir. Bu husus sağlık sigortası şahsı muafiyet tutarınıza ve bu tutarın ne kadarını kullandığınıza bağlıdır. Bu konu ile ilgili sorularınız için sağlık sigortası şirketinizle görüşünüz.

Daha geniş bilgi için nereye başvurabilirsiniz?

İleri tetkik ile ilgili sorularınızı ön görüşme esnasında sorabilirsiniz. Sorularınızı aile doktorunuza da sorabilirsiniz.

(Barsak) kanseri hakkında bilgi için:

- www.darmkanker.info, Mide, Karaciğer ve Barsak Vakfı'nın (MLDS) internet sitesi
- www.kanker.nl, Kanserle mücadele alanındaki kurumların (KWF, NFK, IKNL ve IKZ) internet sitesi
- www.darmkankernederland.nl, Hollanda Barsak Kanseri Vakfı'nın internet sitesi (SPKS)

Halk taraması hakkında bilgi için:

- www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl, RIVM kurumunun barsak kanseri halk taraması ile ilgili internet sitesi.
- www.bevolkingsonderzoeken.nl, RIVM kurumunun tüm halk taramaları ve tarama programları hakkında bilgiler içeren internet sitesi. Bu internet sitesi aracılığıyla rahim ağzı kanseri ve meme kanseri halk taramaları hakkında da bilgi bulabilirsiniz.

Daha geniş bilgi için nereye başvurabilirsiniz?

5 tarama kurumu RIVM kurumunun talimatıyla araştırmayı organize ediyorlar. Tarama kurumunun bilgi hattına telefon edebilirsiniz. Bölgenizdeki tarama kurumunun telefon numarasını ve internet sitesini, sonucu bildiren yazıda ya da şu internet sayfasında bulabilirsiniz: www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl Araştırma hakkında şikayetleriniz, önerileriniz ya da sorularınız varsa, şikayet etmek için gerekli olan irtibat verilerini ve bilgiyi şu internet sayfasında bulabilirsiniz:

www.bevolkingsonderzoekdarmkanker.nl.

Halk taramalarını bu amblemden tanıyabilirsiniz:

bevolkingsonderzoek

Bu bir

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu** yayınıdır:

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

RIVM. Yarının bakımı bugün başlıyor

Bu broşürün içeriği büyük bir dikkatle düzenlenmiştir.
İçeriğinden dolayı hiçbir hak talep edilemez.

2015 baskısı